# EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM TERMÉSZETTUDOMÁNYI KAR

# Vadas Norbert ÉLSZÍNEZÉSEK

alkalmazott matematikus MSc szakdolgozat operációkutatás szakirány

Témavezető:

Bérczi Kristóf Operációkutatási Tanszék



Budapest, 2015

# Tartalomjegyzék

| 1 | Bevezetés                            |   |    |  |  |  |  |  |
|---|--------------------------------------|---|----|--|--|--|--|--|
|   | 1.1                                  | Fogalmak és jelölések   | 1  |  |  |  |  |  |
|   | 1.2                                  | Csúcsok színezése súlyozásokkal   | 1  |  |  |  |  |  |
| 2 | Élsúlyozások és az 1-2-3-sejtés      |   |    |  |  |  |  |  |
|   | 2.1                                  | Csúcs-színező 6-élsúlyozás  | 3  |  |  |  |  |  |
|   | 2.2                                  | Csúcs-színező 5-élsúlyozás  | 5  |  |  |  |  |  |
|   | 2.3                                  | Csúcs-színező 3-élsúlyozás irányított gráfokra                                | 7  |  |  |  |  |  |
| 3 | Teljes súlyozások és az 1-2-sejtés   |   |    |  |  |  |  |  |
|   | 3.1                                  | Csúcs-színező $\left(\left \frac{\chi(G)}{2}\right +1\right)$ -tejes-súlyozás | 10 |  |  |  |  |  |
|   | 3.2                                  | Csúcs-színező 11-teljes-súlyozás  | 11 |  |  |  |  |  |
|   | 3.3                                  | Minden gráf (2, 3)-választható  | 14 |  |  |  |  |  |
| 4 | Pontos eredmények speciális gráfokra |   |    |  |  |  |  |  |
|   | 4.1                                  | Színezés $\chi(G)$ élsúllyal  | 18 |  |  |  |  |  |
|   | 4.2                                  | Teljes gráfokra $\chi_t(G) = 2 \ldots \ldots \ldots \ldots \ldots$            | 19 |  |  |  |  |  |
|   | 4.3                                  | 4-reguláris gráfokra $\chi_t(G) = 2 \ldots \ldots \ldots \ldots \ldots$       | 19 |  |  |  |  |  |
|   | 4.4                                  | Majdnem minden gráfra $\chi_e(G)=2$   | 20 |  |  |  |  |  |
| 5 | Élsúlyozások komplexitása 22         |   |    |  |  |  |  |  |
|   | 5.1                                  | Az 1-2-SÚLY NP-telies   | 22 |  |  |  |  |  |

### 1. Bevezetés

### 1.1 Fogalmak és jelölések

A továbbiakban, hacsak nincs másképp jelezve, minden gráf egyszerű, véges és irányítatlan. Egy G = (V, E) gráfon értelmezett  $w : E \rightarrow [k] = \{1, \dots, k\}$  függvényt k-élsúlyozásnak nevezünk. Amennyiben a csúcsokhoz is rendelünk súlyokat, azaz  $w : V \cup E \rightarrow [k]$ , akkor k-teljes-súlyozásról beszélünk. Egy csúcs értékén vagy színén a rá illeszkedő élek súlyainak, és amennyiben van, a saját súlyának összegét értjük. Az első eset egy másik elnevezése még a súlyozott fokszám. Azt mondjuk, hogy egy súlyozás csúcs-megkülönböztető, ha bármely két csúcsnak különböző az értéke. Abban az esetben, ha ezt csak szomszédos csúcspárokra követeljük meg, akkor a csúcsok értékei egy helyes színezését adják a gráfnak. Az ilyen súlyozást csúcs-színezőnek vagy helyesnek hívjuk. Adott G gráfra a legkisebb olyan k számot, melyre létezik G-nek csúcs-színező k-élsúlyozása, illetve k-teljes-súlyozása, rendre  $\chi_e(G)$ -vel, illetve  $\chi_t(G)$ -vel jelöljük. Végezetül egy gráfra azt mondjuk, hogy rendes, ha egyetlen komponense sem izomorf  $K_2$ -vel.

# 1.2 Csúcsok színezése súlyozásokkal

Az 1-2-3-sejtés vizsgálatát a gráfok irregularitásának vizsgálata motiválta. Egy gráf éleinek súlyozását irregulárisnak nevezzük, ha bármely két csúcsra a rájuk illeszkedő éleken vett összeg különböző. Egy gráf irregularitásának erősségén azt a legkisebb k számot értjük, amelyre létezik irreguláris súlyozás az  $\{1,\ldots,k\}$  halmazból vett súlyokkal. Ennek a feladatnak egy természetesen adódó egyszerűsítése, ha csak szomszédos csúcsokra követeljük meg azt, hogy különböző legyen az értékük.

A sejtést először Karoński, Łuczak, és Thomason [8] fogalmazta meg 2002-ben, és a következőképpen hangzik:

**1.2.1 Sejtés** (Az 1-2-3-sejtés). Minden rendes gráf élei megcímkézhetőek az 1, 2, 3 számokkal oly módon, hogy tetszőleges két szomszédos csúcsra a rájuk illeszkedő éleken lévő számok összege különböző legyen.

A sejtést megfogalmazása óta sokat vizsgálták. Az eddigi legjobb korlátot Kalkowski, Karoński, és Pfender [7] bizonyította be 2010-ben, mely szerint a helyes színezéshez

öt élsúly elegendő. Világos, hogy  $\chi_e(G)=1$  pontosan akkor, ha a szomszédos csúcsok foka különböző. Könnyen látható az is, hogy léteznek olyan rendes gráfok, amelyekre nem elég két élsúly sem. Ilyen például a 3 vagy 6 hosszú kör. Így a legjobb remélhető általános korlát a  $\chi_e(G) \leq 3$ . Azonban egy aszimptotikus eredmény szerint egy G(p,n) véletlen gráf majdnem biztosan megszínezhető csak az 1,2 élsúlyok segítségével [1]. Bizonyos gráfosztályokra már sikerült igazolni a sejtést. Eszerint 3-színezhető [8], illetve teljes gráfok [2] esetén  $\chi_e(G)=3$ . Az előbbi eredmény nyomán feltehető az a kérdés, hogy mely páros gráfok esetében elegendő csak az 1,2 súlyok közül választani. Lu, Yu, és Zhang [9] cikke szerint a 3-összefüggő, valamint bizonyos fokszám-megkötéseknek eleget tevő páros gráfok ilyenek.

Hasonló sejtést fogalmazott meg teljes-súlyozásokra Przybylo és Wozniak 2008-ban:

**1.2.2 Sejtés** (Az 1-2-sejtés). Minden gráf élei és csúcsai megcímkézhetőek az 1, 2 számokkal oly módon, hogy tetszőleges két szomszédos csúcsra a rájuk illeszkedő éleken és magán a csúcson lévő számok összege különböző legyen.

Ebben a cikkben bebizonyították, hogy  $\chi_t(G) \leq 11$ , valamint  $\chi_t(G) \leq \left(\left\lfloor \frac{\chi(G)}{2} \right\rfloor + 1\right)$ . A jelenleg ismert legjobb eredmény szerint  $\chi_t(G) \leq 3$ .

A csúcs-színező élsúlyozásoknak számos változatát vizsgálták már az elmúlt évtizedben. Az irányított esetben egy digráf éleit súlyozzuk, a csúcsok értékét pedig csak a kifelé vezető éleken vett összeg határozza meg. Ez a probléma lényegesen egyszerűbb, mint az irányítatlan változat, ugyanis itt könnyedén belátható az 1-2-3-sejtéssel analóg állítás [4].

#### **1.2.3 Állítás.** Minden D digráfra $\chi_e(D) = 3$ .

Más változatokban az élsúlyok összege helyett azok szorzata, halmaza, multihalmaza vagy sorozata határozza meg a csúcsok színeit. Emellett élsúlyozás helyett tekinthetünk csúcs-, illetve teljes-súlyozást is. Érdekes kérdés az is, hogy mit mondhatunk abban az esetben, ha a súlyokat nem az  $\{1,\ldots,k\}$  halmazból, hanem tetszőleges k-elemű listából választhatjuk ki. A különféle változatok eddigi eredményeiről Seamone [11] cikkében olvashatunk bővebben.

Természetesen adódik az a kérdés is, hogy vajon NP-nehéz-e annak eldöntése, hogy egy gráf színezéséhez 2 élsúly elegendő-e. A  $\{0,1\}$  és az  $\{1,2\}$  halmazok esetében, valamint irányított gráfokra a válasz igen, egyéb esetben ez egy nyitott probléma.

# 2. Élsúlyozások és az 1-2-3-sejtés

A sejtéssel kapcsolatban a legfontosabb előrehaladást tetszőleges G gráf esetén a  $\chi_e(G)$ -re vonatkozó konstans korlátok bevezetése és javítása jelenti. A sejtést először felvető cikkben még csak azt bizonyították, hogy véges sok valós élsúly elegendő, később viszont egész számokra vonatkozó korlátokat is adtak. A jelenleg ismert legjobb eredmény Kalkowski, Karoński, és Pfender nevéhez fűződik, akik a  $\chi_e(G) \leq 6$  [6], kicsivel később pedig a  $\chi_e(G) \leq 5$  [7] korlátot adták a problémára. A két bizonyítás merőben más eszközöket használ, amelyek önmagukban is említésre érdemesek, ezért a következőkben mindkettőre kitérünk.

# 2.1 Csúcs-színező 6-élsúlyozás

Először vizsgáljuk a gyengébb korlátot. Az erre vonatkozó tétel bizonyítása előtt tekintsük a következő lemmát, mely az [6] cikk első szerzőjének egy korábbi eredménye:

**2.1.1 Lemma.** Minden összefüggő, rendes G gráfra létezik olyan  $f: E(G) \to \{1,2,3\}$  élsúlyozás és  $f': V(G) \to \{0,1\}$  csúcs-súlyozás, melyre a csúcsok  $w(v) = f'(v) + \sum_{w \in N(v)} f(vw)$  értéke egy helyes színezés.

Ennek segítségével egy  $\chi_e(G) \leq 10$  korlát adható az élsúlyok megháromszorozásával, majd bizonyos élek 1-gyel történő módosításával. Jelen esetben is egy hasonló eljárást követünk majd, amelyhez szükségünk lesz a lemma egy általánosabb alakjára. Előtte azonban érdemes megjegyezni egy egyszerű következményt. A sejtés vizsgálatánál érdekes kérdés lehet, hogy mit tudunk mondani a rossz élek részgráfjáról, vagyis azon élekről, melyek végpontjai azonos értékűek. A fenti lemma erre is ad egyfajta választ, ugyanis az általa biztosított teljes-súlyozásban minden csúcsra 0-t írva olyan élsúlyozást kapunk, ahol a rossz élek egy páros gráfot alkotnak. Ez a megfigyelés segíthet abban, hogy közelebb jussunk a sejtés bizonyításához vagy cáfolatához. Visszatérve a tételünkhöz, a lemma általánosítása a következőképpen hangzik:

**2.1.2 Lemma.** Legyen  $\alpha \in \mathbb{R}$  és  $\beta \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$ . Ekkor minden összefüggő, rendes G gráfra, és tetszőleges T feszítőfájára létezik olyan  $f: E(G) \to \{\alpha - \beta, \alpha, \alpha + \beta\}$  élsúlyozás és  $f': V(G) \to \{0, \beta\}$  csúcs-súlyozás, melyre a csúcsok  $w(v) = f'(v) + \sum_{w \in N(v)} f(vw)$  értéke egy helyes színezés. Továbbá f megválasztható úgy, hogy  $f(e) = \alpha$  minden  $e \in E(T)$ -re.

Bizonyítás. Legyen  $v_1, v_2, \ldots, v_n$  a csúcsoknak egy olyan sorrendje, melyre minden  $k \geq 2$ -re  $v_k$ -ból pontosan egy T-beli él vezet  $\{v_1, v_2, \ldots, v_{k-1}\}$ -be. Kezdetben minden élhez az  $\alpha$  súlyt rendeljük, amelyet legfeljebb egyszer módosítunk, hogy sorban minden  $v_k$  csúcs értékét véglegesítsük.

Legyen  $w(v_1)=\alpha d(v_1)$ , és tegyük fel, hogy valamely  $k\geq 2$ -re már meghatároztuk az f élsúlyokat az  $E(G[\{v_1,v_2,\ldots,v_{k-1}\}])\setminus E(T)$  halmazon és az f' csúcs-súlyokat  $\{v_1,v_2,\ldots,v_{k-1}\}$ -en úgy, hogy az első k-1 csúcs  $w(v_i)$  értéke már végleges.

A  $v_k$  csúcs esetén minden  $E(v_k,\{v_1,v_2,\ldots,v_{k-1}\})\setminus E(T)$ -beli él súlyát módosíthatjuk  $\beta$ -val. Amennyiben  $v_kv_i\in E(G)\setminus E(T)$  és  $f'(v_i)=0$ , akkor választhatunk  $(f(v_kv_i)=\alpha,f'(v_i)=0)$  és  $(f(v_kv_i)=\alpha-\beta,f'(v_i)=\beta)$  között anélkül, hogy megváltoztatnánk  $w(v_i)$ -t. Hasonlóan, ha  $v_kv_i\in E(G)\setminus E(T)$  és  $f'(v_i)=\beta$ , akkor választhatunk  $(f(v_kv_i)=\alpha,f'(v_i)=\beta)$  és  $(f(v_kv_i)=\alpha+\beta,f'(v_i)=0)$  között anélkül, hogy megváltoztatnánk  $w(v_i)$ -t. Végezetül megválaszthatjuk  $f'(v_k)$  értékét is. Ez összesen  $|E(v_k,\{v_1,v_2,\ldots,v_{k-1}\})\setminus E(T)|+2=|E(v_k,\{v_1,v_2,\ldots,v_{k-1}\})|+1$  különböző lehetőség  $w(v_k)$  értékének, melyek közül kiválaszthatjuk azt, amely minden  $N(v_k)\cap\{v_1,v_2,\ldots,v_{k-1}\}$ -beli csúcs értékétől különbözik.

Ezt az eljárást folytatva megkaphatjuk a kívánt súlyozást.

Ezen lemma birtokában most már készen állunk a tétel bizonyítására.

#### **2.1.3 Tétel** (Kalkowski, Karoński, és Pfender [6]). *Minden G rendes gráfra* $\chi_e(G) \leq 6$ .

Bizonyítás. Feltehető, hogy G összefüggő, különben a komponenseket külön-külön vizsgálhatjuk. Induljunk ki egy tetszőleges T feszítőfából, és vegyünk egy (f,f',w) súlyozást a lemma alapján,  $\alpha=4$  és  $\beta=-2$  paraméterekkel. Ekkor minden csúcs és él súlya páros. A bizonyítás hátralévő részében módosítani fogjuk f-et és f'-t, de w(v) változatlan marad minden  $v\in V(G)$  csúcsra.

Legyen  $H=G[\{v\in v(G)\mid f'(v)=-2\}]$ , és ebben  $H_1$  egy maximális feszítő részgráf, melyben a legnagyobb fokszám legfeljebb 2. Adjunk hozzá -1-et f(e)-hez a  $H_1$  minden e élére, és módosítsuk  $V(H_1)$  minden e0 csúcsán az e1 értéket ennek megfelelően, hogy e2 változatlan maradjon. Így minden e3 csúcsra e4 csúcsra e5 (e7) elre e6 elre e6 elre e7, továbbá minden e6 elre e6 elre e7.

Legyen  $i\in\{0,1,2\}$  esetén  $S_i=\{v\in v(G)\mid f'(v)=-i\}$  és  $s_i=|S_i|$ . Figyeljük meg, hogy minden  $v\in S_0\cup S_2$  csúcs w(v)-f'(v) súlya páros, az  $S_1$ -beli csúcsoké pedig páratlan.  $H_1$  maximalitása miatt minden uv élre, ahol  $u,v\in S_1\cup S_2$ , teljesül, hogy  $u,v\in S_1$  és  $uv\in E(H_1)$ , hiszen ha nem így lenne, akkor az előző lépésben a  $H_1$  részgráfot tudtuk volna még bővíteni. Részletesebben, ezen élek végpontjaira  $w(u)-f'(u)\neq w(v)-f'(v)$ . Az ilyen élek halmazát jelölje  $E^*$ .

Ha  $s_2=0$ , akkor készen vagyunk, hiszen f jó színezést ad. Amennyiben  $s_2=1$  és  $s_1=0$ , legyen  $u\in S_2$ . Figyeljük meg, hogy minden u-ra illeszkedő e él súlya  $f(e)\in\{2,4,6\}$ . Ha u-nak van egy olyan v szomszédja, melyre  $w(u)+2\neq w(v)$ , akkor az uv és súlyát

1-gyel csökkentve szintén helyes színezéshez jutunk. (Figyeljük meg, hogy csak u és v súlya páratlan.) Ha u minden  $v \in N(u)$  szomszédjára w(u) + 2 = w(v) és  $|N(u)| \geq 2$ , akkor két különböző, u-ra illeszkedő élen is csökkentsük a súlyt 1-gyel. Ez ismét a kívánt súlyozáshoz vezet. Végül, ha az u csúcs egyetlen v szomszédjára w(u) + 2 = w(v), akkor vegyünk egy  $x \in N_T(v) \setminus \{u\}$  csúcsot, csökkentsük f(uv)-t 1-gyel, f(vx)-et pedig növeljük 1-gyel. Így ismét megfelelő súlyozást kapunk.

Ha  $s_2=1$  és  $s_1\geq 1$ , akkor vegyünk egy T-beli utat  $u\in S_2$  és egy  $v\in S_1$  között, majd felváltva csökkentsük és növeljük az élek súlyát 1-gyel, ügyelve arra, hogy a v-re illeszkedő él súlyát csökkentsük. Ezzel a keresett súlyozáshoz jutunk.

Ha  $s_2 \geq 2$ , akkor indukcióval beláthatjuk, hogy tudunk találni  $\left\lceil \frac{s_2}{2} \right\rceil$  olyan T-beli utat, melyek végpontjai pontosan az  $S_2$ -beli csúcsok, és amelyek T minden élét legfeljebb kétszer használják. Ilyen utakat  $2 \leq s_2 \leq 3$  esetén könnyen találhatunk. Amennyiben  $s_2 \geq 4$ , úgy keressünk egy olyan  $e \in E(T)$  élt, melyre T-e mindkét komponense legalább 2  $S_2$ -beli csúcsot tartalmaz, és legalább az egyikben páros számú ilyen csúcs van. A két komponensre indukciót alkalmazva megtalálhatjuk a keresett utakat.

Felváltva csökkentsük és növeljük ezen utak mentén az élek súlyait úgy, hogy csak a végpontok súlya változzon, és módosítsuk ennek megfelelően az f' értékeket ezeken a csúcsokon. Ha egy  $u \in S_2$  csúcs két útnak is végpontja (például, ha  $s_2$  páratlan), akkor ügyeljünk arra, hogy az u-ra illeszkedő mindkét élen csökkentsük a súlyt, hogy f'(u) = 0 adódjon. Figyeljük meg, hogy csak E(T)-beli éleket használunk, így nem kapunk 1-nél kisebb vagy 6-nál nagyobb élsúlyokat. Ezek után minden csúcsra, amely korábban  $S_2$ -ben volt,  $f'(v) \in \{-3, -1, 0\}$ . Könnyen látható, hogy így az f súlyozást tekintve minden v csúcs értéke w(v), amennyiben w(v) páros. A páratlan értékű csúcsok között futó élek mind  $E^*$ -ban vannak, tehát a végpontjaik w súlya különböző, ahogyan azt korábban már láttuk. Így f egy csúcs-színező 6-élsúlyozás.

# 2.2 Csúcs-színező 5-élsúlyozás

**2.2.1 Tétel** (Kalkowski, Karoński, és Pfender [7]). Minden G rendes gráfra  $\chi_e(G) \leq 5$ .

*Bizonyítás.* Feltehető, hogy G összefüggő, különben komponensenként érvelhetünk. Feltehető még továbbá az is, hogy  $|V| \geq 3$ , és létezik olyan v csúcs, melyre  $d(v) \geq 2$ . Legyen  $v_1, v_2, \ldots, v_n$  a csúcsoknak egy olyan sorrendje, melyre  $d(v_n) \geq 2$ , és minden  $1 \leq i \leq n-1$ -re  $v_i$ -nek van szomszédja  $\{v_{i+1}, v_{i+2}, \ldots, v_n\}$ -ben.

Kezdetben minden e élhez az f(e)=3 élsúlyt rendeljük, majd legfeljebb kétszer módosítjuk, miközben sorban végighaladunk a csúcsokon. Minden i< n-re a  $v_i$  csúcshoz hozzárendelünk két színt,  $W(v_i)=\{w(v_i),w(v_i)+2\}$ , ahol  $w(v_i)\in\{0,1\}$  mod 4, oly módon, hogy minden  $v_jv_i\in E$  élre, ahol  $1\leq j< i$ ,  $W(v_j)\cap W(v_i)=\emptyset$ , és biztosítani fogjuk, hogy  $f(v_i)=\sum_{u\in N(v_i)}f(uv_i)\in W(v_i)$ . Végül beállítjuk a  $v_n$ -re illeszkedő élek súlyát úgy, hogy  $f(v_n)$  különbözzön  $f(v_i)$ -től minden  $v_i\in N(v_n)$ -re.

Ezt szem előtt tartva legyen  $f(v_1) = 3d(v_1)$ , és válasszuk meg a  $W(v_1)$  halmazt úgy, hogy  $f(v_1) \in W(v_1)$ , valamint  $w(v_1) \in \{0,1\}$  mod 4 teljesüljön. Legyen  $2 \le k \le n-1$ , és tegyük fel, hogy már minden i < k-ra meghatároztuk  $W(v_i)$ -t, valamint

- $f(v_i) \in W(v_i)$ , ahol i < k
- $f(v_k v_j) = 3$  minden élre, ahol j > k
- ha  $f(v_iv_k) \neq 3$  valamely élre i < k esetén, akkor vagy  $f(v_iv_k) = 2$  és  $f(v_i) = w(v_i)$ , vagy  $f(v_iv_k) = 4$  és  $f(v_i) = w(v_i) + 2$ .

Ha  $v_iv_k\in E$  valamely i< k-ra, akkor  $f(v_iv_k)$ -t 2-vel növelhetjük vagy csökkenthetjük úgy, hogy  $f(v_i)\in W(v_i)$  maradjon. Amennyiben  $v_k$ -nak d ilyen szomszédja van, úgy ez d+1 lehetséges értéket jelent  $f(v_k)$  számára, melyek mind azonos paritásúak. Ezen felül megengedjük még, hogy az  $f(v_kv_j)$  súlyt 1-gyel módosítsuk, ahol j>k a legkisebb index, melyre  $v_kv_j\in E$ . Ezáltal  $f(v_k)$  egy [a,a+2d+2] intervallum minden értékét felveheti. Úgy szeretnénk módosítani a súlyokat és meghatározni  $w(v_k)$ -t, hogy

- 1.  $f(v_i) \in W(v_i)$ , ahol  $1 \le i \le k$
- 2.  $v_i v_k \in E$  esetén  $w(v_i) \neq w(v_k)$ , ahol i < k
- 3. vagy  $f(v_k)=w(v_k)$  és  $f(v_kv_j)\in\{2,3\}$  vagy  $f(v_k)=w(v_k)+2$  és  $f(v_kv_j)\in\{3,4\}$  teljesüljön. A második feltétel legfeljebb 2d értéket zárhat ki az [a,a+2d+2] intervallumból, míg a harmadik feltétel csak az a és a+2d+2 értékeket, hiszen minden más  $f(v_k)$  értékre  $f(v_kv_j)\neq 3$  esetén lehetőségünk van választani  $f(v_kv_j)=2$  és  $f(v_kv_j)=4$  között. Így legalább egy érték szabadon marad  $f(v_k)$  számára.

Ilyen módon lépésről lépésre, konfliktus nélkül meghatározhatjuk a  $W(v_k)$  halmazokat minden  $k \leq n-1$ -re. Vegyük észre, hogy amikor az  $f(v_k)$  érték először változik meg egy  $v_k v_i$ , i > k él módosítása miatt, akkor i = j, vagyis nem okoznak problémát a 2 vagy 4 súlyú élek.

Utolsó lépésként találnunk kell egy szabad értéket  $v_n$ -nek. Ez alkalommal nem áll rendelkezésünkre egy  $v_nv_j$  segédél, de nem is kell későbbi csúcsok miatt aggódnunk. Az előzőekhez hasonlóan, ha  $v_iv_n \in E$  valamely i < n-re, akkor  $f(v_iv_n)$ -t 2-vel növelhetjük vagy csökkenthetjük úgy, hogy  $f(v_i) \in W(v_i)$  maradjon. Ezek a módosítások összesen  $d(v_n)+1 \geq 3$ , azonos paritású lehetőséget jelentenek  $f(v_n)$  értékének. Így, ha a legkisebb ilyen lehetséges a értékre  $a \in \{2,3\} \mod 4$ , akkor minden  $v_n$ -re illeszkedő élen a kisebb értéket választva a csúcsok egy helyes színezését kapjuk. Ha  $a \in \{0,1\} \mod 4$ , és létezik olyan  $v_i \in N(v_n)$  csúcs, melyre  $w(v_i) \neq a$ , akkor a  $v_iv_n$  élen a nagyobb, minden más élen pedig a kisebb súlyt választva  $f(v_n) = a + 2$ , ami szintén helyes színezéshez vezet. Végezetül, amennyiben  $a \in \{0,1\} \mod 4$  és  $w(v_i) = a$  minden  $v_i \in N(v_n)$ -re, akkor legalább két élen a nagyobb súlyt választva kapunk helyes színezést. Ezzel a tétel állítását beláttuk.

### 2.3 Csúcs-színező 3-élsúlyozás irányított gráfokra

Az eddigiekben irányítatlan gráfok élsúlyozásait vizsgáltuk, de joggal merülhet fel a kérdés, hogy vajon mit tudunk mondani az irányított esetről. Itt két lehetőségünk van egy csúcs színének meghatározására.

Az első esetben a kimenő élek összsúlyából kivonjuk bemenő élek összsúlyát. Erről a változatról Bartnicki, Grytczuk, és Niwczyk [3] bebizonyították, hogy a súlyokat tetszőleges kételemű listákról választva is létezik csúcs-színező élsúlyozás.

A második esetben egy csúcs színét csak a kimenő éleken vett súlyok összege, azaz a csúcs súlyozott kifoka határozza meg. A továbbiakban ezzel az esettel fogunk foglalkozni.

Könnyen látható, hogy léteznek olyan digráfok, például a 3 hosszú irányított kör, amelyek helyes színezéséhez nem elegendőek az {1,2} élsúlyok. A következő tétel azt mondja ki, hogy minden irányított gráfnak van csúcs-színező 3-élsúlyozása. Ez abból következik, hogy minden digráfnak van egy alkalmas csúcsa, amely a szomszédai számához képest sok lehetséges súlyozott kifok-értéket vehet fel. Egy ilyen csúcs létezése teljes indukció használatát teszi lehetővé, továbbá a bizonyítás polinomiális idejű algoritmust is eredményez egy csúcs-színező 3-élsúlyozás megtalálására.

#### **2.3.1 Tétel** (Baudon, Bensmail, és Sopena [4]). Minden D digráfra $\chi_e(D) \leq 3$ .

Bizonyítás. A bizonyítás D élszáma szerinti indukcióval történik. Az állítás nyilvánvaló 0 vagy 1 élű digráf esetén. Tegyük fel, hogy legfeljebb m-1 élre már igazoltuk a tételt, és legyen D=(V,A) egy  $m\geq 2$  élű digráf.

Figyeljük meg, hogy D-nek létezik egy olyan v csúcsa, melyre  $\delta(v)>0$  és  $\delta(v)>\varrho(v)$ , hiszen különben  $\sum_{v\in V}\varrho(v)\neq\sum_{v\in V}\delta(v)$  lenne. Első lépésként töröljünk minden v-ből kilépő élet. Ekkor az indukciós feltevés miatt a fennmaradó digráfnak létezik egy w csúcs-színező 3-élsúlyozása. Tegyük vissza a kitörölt éleket, és terjesszük ki ezekre w-t oly módon, hogy v súlyozott kifoka különbözzön mind a  $\delta(v)+\varrho(v)$  szomszédjáétól. Ez megtehető, hiszen  $2\delta(v)+1$  érték közül választhatunk, nevezetesen a  $\{\delta(v),\delta(v)+1,\ldots,3\delta(v)\}$  halmazból, míg a tiltott értékek száma v választása miatt legfeljebb  $\varrho(v)+\delta(v)<2\delta(v)+1$ . Mivel ezen élsúlyok kizárólag a v csúcs súlyozott kifokát befolyásolják, ezért az így kapott kiterjesztett súlyozás a D digráf egy csúcs-színező 3-élsúlyozása.  $\Box$ 

Ebben a bizonyításban azt használtuk ki, hogy egy d-edfokú csúcs lehetséges súlyozott kifokainak száma kellően nagy, pontosabban legalább 2d+1, amennyiben az éleket az  $\{1,2,3\}$  számokkal súlyozzuk. Most megmutatjuk, hogy ez a tulajdonság tetszőleges  $\{a,b,c\}$  súlyok esetén fennáll, és így egy erősebb tétel is igaz.

**2.3.2 Lemma.** Legyen egy D digráfnak v egy legalább d-edfokú csúcsa, valamint a, b és c három valós szám. Ekkor v súlyozott kifoka legalább 2d+1 különböző értéket vehet fel D egy tetszőleges élsúlyozásában, amelyben a v-ből kimenő élek súlyai az  $\{a,b,c\}$  halmazból kerülnek ki.

*Bizonyítás.* A bizonyítás d szerinti indukcióval történik. Amennyiben d=1, úgy a v-ből kilépő él súlya a, b vagy c lehet. Mivel ezek különbözőek, ezért v súlyozott kifokának is 3 különböző értéke lehet.

Tegyük fel, hogy  $d \leq i-1$  esetén már igazoltuk az állítást, és legyen d=i. Jelölje D' azt a digráfot, amelyet egy v-ből kilépő vu él elhagyásával kapunk D-ből. Ekkor az indukciós feltevés szerint v súlyozott kifoka legalább 2(d-1)+1 lehetséges értéket vehet fel D egy tetszőleges élsúlyozásában, amely a v-ből kilépő éleket az  $\{a,b,c\}$  számokkal súlyozza. Legyen F' ezen lehetséges értékek halmaza, valamint k és n rendre a legkisebb, illetve legnagyobb eleme F'-nek, továbbá  $w_K$  és  $w_N$  két élsúlyozása D'-nek, melyekre a v csúcs súlyozott kifoka rendre K, illetve N.

Tegyük fel, hogy a < b < c. Amennyiben az állítás igaz az  $\{a,b,c\}$  számokra, úgy igaz a  $\{-a,-b,-c\}$  számokra is, ezért két eset lehetséges:

1. 
$$0 \le a < b < c$$

2. 
$$a < 0 < b < c$$

Az első esetben terjesszük ki a D' minden élsúlyozását a D digráfra úgy, hogy a vu élre a súlyt írunk. Ekkor azt kapjuk, hogy az  $F = \{x+a: x \in F'\}$  halmaz a v csúcs lehetséges súlyozott kifokainak 2(d-1)+1 elemű halmaza. A fennmaradó két lehetőséget úgy kapjuk, hogy a  $w_N$  súlyozást b vagy c értékkel kiterjesztjük a vu élre. Ekkor ugyanis N+b és N+c két újabb lehetséges érték, hiszen a < b < c miatt ezek nincsenek F-ben. Tehát létezik legalább 2d+1 választás v súlyozott kifokára.

A második esetben terjesszük ki a D' minden élsúlyozását a D digráfra úgy, hogy a vu élre b súlyt írunk. Ekkor azt kapjuk, hogy az  $F=\{x+b:x\in F'\}$  halmaz a v csúcs lehetséges súlyozott kifokainak 2(d-1)+1 elemű halmaza. A fennmaradó két lehetőséget úgy kapjuk, hogy a  $w_N$  és  $w_K$  súlyozásokat rendre a, illetve c értékkel kiterjesztjük a vu élre. Ezekből azt kapjuk, hogy K+a és N+c két újabb lehetséges érték, amely nem szerepel F-ben a súlyokra vonatkozó feltevés miatt. Ezzel az állítást beláttuk.

A lemma következményeként azt kapjuk, hogy az előző tétel bizonyításában nem számít, hogy egy csúcsnál mely három súlyt írhatjuk a kimenő élekre. Ez a megfigyelés az alábbi listaszínezési tételhez vezet.

**2.3.3 Tétel.** Legyen adott egy D digráf minden v csúcsára egy három valós számból álló L(v) lista. Ekkor D-nek van olyan csúcs-színező élsúlyozása, amelyben minden v csúcsra a kimenő élek súlyai L(v)-ből kerülnek ki.

A probléma egyfajta kiterjesztéseként megkérdezhetjük, hogy melyik az a legkisebb  $k \in \{1,2,3\}$ , melyre minden irányított gráfnak létezik olyan irányítása, amelynek van csúcs-színező k-élsúlyozása. Tudjuk, hogy egy digráfnak pontosan akkor létezik csúcs-színező 1-élsúlyozása, ha bármely két szomszédos pont kifoka különböző. A következő lemma azt mondja ki, hogy minden gráfnak létezik olyan irányítása, amelyre ez teljesül.

**2.3.4 Lemma.** Minden G gráfnak létezik olyan irányítása, amelyben bármely két szomszédos csúcs kifoka különböző.

Bizonyítás. A bizonyítás G pontszáma szerinti indukcióval történik. Az állítás  $n \leq 2$  esetén nyilvánvaló. Tegyük fel, hogy legfeljebb i-1 csúcsra már igaz a lemma, és legyen G egy n=i pontú gráf. Jelölje v a legnagyobb fokszámú csúcsot G-ben. Az indukciós feltevés szerint G'=G-v megirányítható úgy, hogy bármely két szomszédos csúcs kifoka különböző legyen. Jelölje az így kapott digráfot D'. Figyeljük meg, hogy v választása miatt D'-ben minden v-vel szomszédos csúcs kifoka legfeljebb d(v)-1. Legyen D a G gráf azon irányítása, amelyet a D' irányításból kapunk oly módon, hogy a v-re illeszkedő éleket mind kifelé irányítjuk. Mivel így v kifoka a D digráfban d(v), és a szomszédos csúcsok kifoka nem változott, ezért a kapott irányítás továbbra is teljesíti a lemma feltételét.  $\Box$ 

Ezen lemma ismeretében és a korábbi megfigyelésünk alapján az alábbi tételt fogalmazhatjuk meg:

**2.3.5 Tétel.** Minden irányítatlan gráfnak létezik olyan irányítása, amelynek van csúcs-színező 1-élsúlyozása.

# 3. Teljes súlyozások és az 1-2-sejtés

3.1 Csúcs-színező 
$$\left(\left|\frac{\chi(G)}{2}\right|+1\right)$$
-tejes-súlyozás

**3.1.1 Állítás.** Minden G páros gráfra  $\chi_t(G) \leq 2$ .

Bizonyítás. Rendeljük a gráf éleihez az 1,2 súlyokat tetszőleges módon. Ezután válasszuk meg a csúcsok súlyát úgy, hogy az egyik színosztályban minden csúcs összsúlya páros, a másik színosztályban pedig páratlan legyen.

Hasonló gondolatmenettel kapjuk az alábbi, általánosabb megfigyelésünket is:

**3.1.2 Állítás.** Legyen adott a G gráf és minden  $v \in V(G)$  csúcsra egy  $t_v$  szín. Ekkor G-nek létezik olyan 2-tejes-súlyozása, hogy  $c(v) \equiv t_v \pmod 2$  minden  $v \in V(G)$ -re.

A következőkben egy még általánosabb állítást fogunk igazolni, amelynek segítségével felülről tudjuk majd becsülni  $\chi_t(G)$ -t a G kromatikus számával.

**3.1.3 Lemma.** Legyen adott egy C kör, minden  $v \in V(C)$  csúcsra egy  $t_v$  szín, és  $p \geq 3$  egész. Ekkor C-nek létezik olyan  $\left(\left\lfloor \frac{p}{2} \right\rfloor + 1\right)$ -tejes-súlyozása, hogy  $c(v) \equiv t_v \pmod{p}$  minden  $v \in V(C)$ -re.

Bizonyítás. Legyenek C csúcsai sorban  $v_1, v_2, \ldots, v_n$ , ahol n = |C|. Feltehetjük, hogy minden i-re  $t_{v_i} \in [3, p+2]$ . Legyen  $V(C) = S \cup L$ , ahol  $v_i \in S$ , ha  $t_{v_i} \in [3, \left\lfloor \frac{p}{2} \right\rfloor + 2]$ , valamint  $v_i \in L$ , ha  $t_{v_i} \in [\left\lfloor \frac{p}{2} \right\rfloor + 3, p+2]$ . Jelölje a  $t_{v_i}$  színt  $s_i$ , ha  $v_i \in S$ , illetve  $l_i$ , ha  $v_i \in L$ , és legyen  $h = \left\lfloor \frac{p}{2} \right\rfloor + 1$ . A továbbiakban csak az  $1, 2, \ldots, h$  súlyokat fogjuk használni.

Először is figyeljük meg, hogy ha |L| páros, akkor könnyedén megkaphatjuk a kívánt súlyozást. Ehhez elég csak az 1,h súlyokat használni az éleken. Kezdetnek legyen  $w(v_nv_1)=1$ , és ezután sorban rendeljük hozzá az 1,h súlyokat az élekhez oly módon, hogy a  $v_i$ -re illeszkedő két él súlya azonos legyen, ha  $v_i\in S$ , illetve különböző, ha  $v_i\in L$ . Így a jelenlegi összsúlyok értéke mod p az S-beli csúcsok esetén 1 vagy 2 (p paritásától függően), illetve  $\left\lfloor \frac{p}{2} \right\rfloor + 2$  az L-beli csúcsokra. Innen már könnyedén befejezhető a súlyozás a csúcsok súlyainak megválasztásával.

Legyen |L| páratlan, és legyen  $v_2 \in L$  egy olyan csúcs, melynek szomszédai,  $v_1$  és  $v_3$ , S-beliek. Ha  $s_1-2+s_3-2 \geq l_2-h$ , akkor létezik  $s_1' \in [1,s_1-2]$  és  $s_3' \in [1,s_3-2]$  úgy, hogy  $s_1'+s_3'=l_2-h$ . Legyen  $w(v_1v_2)=s_1'$ ,  $w(v_2)=h$  és  $w(v_2v_3)=s_3'$ , így

elérve, hogy  $c(v_2)=l_2$  legyen. Ezután folytassuk a súlyozást a  $w(v_nv_1)=w(v_3v_4)=1$  választással. Ez megtehető, hiszen  $v_nv_1=v_3v_4$ , amennyiben  $C=C_3$ . Mivel páros számú súlyozatlan csúcs maradt L-ben, ezért az előbbiekben leírt módszert követve a kívánt súlyozáshoz jutunk. Ha  $p+s_1-2h+p+s_3-2h\leq l_2-1$ , akkor létezik  $s_1'\in [p+s_1-2h,h]$  és  $s_3'\in [p+s_3-2h,h]$  úgy, hogy  $s_1'+s_3'=l_2-1$ . A fentiekhez hasonlóan legyen  $w(v_1v_2)=s_1', w(v_2)=1$  és  $w(v_2v_3)=s_3'$ , amiből kapjuk, hogy  $c(v_2)=l_2$ . Ezután legyen  $w(v_nv_1)=w(v_3v_4)=h$ , és kövessük a fentebb említett módszert, hogy eljussunk a kívánt súlyozáshoz.

Végezetül, legyen továbbra is |L| páratlan, és legyen  $v_2$  és  $v_3$  két egymást követő csúcs L-ben, melyekre  $l_2 \leq l_3$ . Ekkor  $h+l_2-l_3$ ,  $l_3-h-1 \in \{1,2,\ldots,h\}$ , ezért elegendő a súlyokat úgy megválasztani, hogy  $w(v_1v_2)=1, w(v_2)=h+l_2-l_3, w(v_2v_3)=l_3-h-1,$   $w(v_3)=1$  és  $w(v_3v_4)=h$ , illetve ezáltal  $c(v_2)=l_2$  és  $c(v_3)=l_3$  legyen. Ezúttal páratlan számú súlyozatlan csúcs marad L-ben, azonban a  $v_1v_2$  és  $v_3v_4$  élek súlyainak köszönhetően ismét be tudjuk fejezni a súlyozást a fentebb említett módszerrel.

**3.1.4 Lemma.** Legyen adott egy G gráf, egy  $u \in V(G)$  kijelölt csúcs, minden  $v \in V(C)$  csúcsra egy  $t_v$  szín, és  $p \geq 3$  egész. Ekkor G-nek létezik olyan  $\left(\left\lfloor \frac{p}{2} \right\rfloor + 1\right)$ -tejes-súlyozása, hogy  $c(v) \equiv t_v \pmod{p}$  minden  $v \in V(G) \setminus \{u\}$ -ra.

Bizonyítás. Kezdetben minden csúcs és él súlya legyen 1. Ha létezik olyan  $v \in V(G) \setminus \{u\}$  csúcs, melynek színe mod p nem megfelelő, akkor válasszunk egy v-ből u-ba menő utat. A v csúcs és az úton rá illeszkedő él súlyát alkalmasan megválasztva elérhetjük, hogy  $c(v) \equiv t_v \pmod{p}$  teljesüljön. Ezután haladjunk végig az úton, minden lépésben egy csúcs és a rákövetkező él súlyát módosítva úgy, hogy végül az út minden u-tól különböző csúcsának megfelelő legyen a színe mod p. Figyeljük meg, hogy eközben az úthoz nem tartozó csúcsok összsúlya nem változik. Így eggyel csökkentettük a  $V(G) \setminus \{u\}$ -beli hibás csúcsok számát, tehát az eljárást ismételve a kívánt súlyozáshoz jutunk.

**3.1.5 Tétel.** Legyen adott egy G összefüggő, nem fa gráf, minden  $v \in V(G)$  csúcsra egy  $t_v$  szín, és  $p \geq 3$  egész. Ekkor G-nek létezik olyan  $\left(\left\lfloor \frac{p}{2} \right\rfloor + 1\right)$ -tejes-súlyozása, hogy  $c(v) \equiv t_v \pmod{p}$  minden  $v \in V(G)$ -re.

Bizonyítás. Mivel G nem fa, ezért tartalmaz egy C kört. Legyen u ennek egy tetszőleges csúcsa. Az előző lemma alapján tudunk találni olyan súlyozást, amelyben minden  $v \in V(G) \setminus \{u\}$  csúcs összsúlya megfelelő. Változtassuk meg C minden élének és csúcsának a súlyát 0-ra, és jelölje az így kapott súlyozásban a  $v \in V(C)$  csúcs összsúlyát  $s_v$ . Innen a 3.1.3 lemmát a  $t_v - s_v$  színekre alkalmazva adódik a kívánt súlyozás.

**3.1.6 Következmény.** Minden G gráfra  $\chi_t(G) \leq \left\lfloor \frac{\chi(G)}{2} \right\rfloor + 1$ .

# 3.2 Csúcs-színező 11-teljes-súlyozás

Addario-Berry, Dalal, és Reed [1] cikkükben az alábbi tételt bizonyították:

**3.2.1 Tétel.** Legyen G=(V,E) egy páros gráf, ahol  $V=X\cup Y$ . Minden  $v\in X$ -re legyen  $a_v^-=\left\lfloor\frac{d(v)}{2}\right\rfloor$  és legyen  $a_v^+=a_v^-+1$ . Minden  $v\in Y$ -ra legyen  $a_v^-$  és  $a_v^+$  olyan, hogy  $a_v^-\le \left\lfloor\frac{d(v)}{2}\right\rfloor\le a_v^+$  és  $a_v^+\le \min\left(\frac{d(v)+a_v^-}{2}+1,\ 2a_v^-+1\right)$ . Ekkor létezik G-nek egy olyan H feszítő részgráfja, melyre  $d_H(v)\in \{a_v^-,\ a_v^+\}$  minden  $v\in V$ -re.

Ezt az eredményt és a cikkben leírt konstrukciót használva belátjuk a következő tételt:

#### **3.2.2 Tétel.** Minden G gráfra $\chi_t(G) \leq 11$ .

Bizonyítás. Legyen G egy összefüggő gráf. A csúcsok egy tetszőleges sorrendjére legyen  $F(v_i) = \{v_j \mid v_j \in N(v_i) \text{ és } j > i\}$  és  $B(v_i) = \{v_j \mid v_j \in N(v_i) \text{ és } j < i\}$ . Nevezzük ezeket rendre a  $v_i$  csúcs előre- illetve hátra-szomszédainak. Válasszunk egy olyan sorrendet, amelyre  $k = \max\{j: |F(v_i)| > |B(v_i)|, i \leq j\}$  maximális. Legyen  $V_1$  az első k csúcs halmaza, a T ideiglenes halmaz pedig álljon a többi csúcsból. Figyeljük meg, hogy k értéke nem csökken, akárhogyan is változtatjuk meg a T csúcsainak sorrendjét. Ezen felül minden  $v \in T$  csúcsra  $d_T(v) \leq d_{V_1}(v)$ , különben v-t a (k+1)-edik helyre rakva jobb sorrendet kapnánk.

Ezután alkalmazzuk a fenti eljárást a G[T] gráfra is, egy  $V_2$  T halmazhoz és a T csúcsainak egy új sorrendjéhez jutva. Hagyjuk el  $V_2$  csúcsait T-ből, és ismételjük meg az eljárást még kétszer, a  $V_3$  és  $V_4$  halmazokat kapva. Legyen  $V_5 = V(G) \setminus (V_1 \cup V_2 \cup V_3 \cup V_4)$ . Figyeljük meg, hogy minden  $v \in V_i$ , i = 1, 2, 3, 4 csúcsnak szigorúan kevesebb hátra-szomszédja van, mint előre-szomszédja. A korábbi megfigyelésünk alapján, minden  $v \in V_5$  csúcsra  $d_{V_2}(v) + d_{V_3}(v) + d_{V_4}(v) + d_{V_5}(v) = d_{V_2 \cup V_3 \cup V_4 \cup V_5}(v) \le d_{V_1}(v)$ . Hasonlóan kapjuk, hogy  $d_{V_3}(v) + d_{V_4}(v) + d_{V_5}(v) \le d_{V_2}(v)$ ,  $d_{V_4}(v) + d_{V_5}(v) \le d_{V_3}(v)$  valamint  $d_{V_5}(v) \le d_{V_4}(v)$ , és így  $8d_{V_5}(v) \le d_{V_1}(v)$  minden  $v \in V_5$ -re.

Tekintsük a  $V_5$  és  $V_1$  közötti éleket. Mivel minden  $v \in V_5$  csúcsból legalább  $8d_{V_5}(v)$  él megy  $V_1$ -be, ezért ki tudunk választani ezekből egy olyan részgráfot, amelyben minden  $v \in V_5$  csúcsból pontosan  $8d_{V_5}(v)$  él megy  $V_1$ -be. Jelölje B az így kapott páros gráfot.

Legyen minden  $e \in E(G)$ -re w(e) = 2. Ezután válasszuk meg a csúcsok súlyát úgy, hogy minden  $v \in V(G)$ -re  $3 \le w(v) \le 10$ , valamint a csúcsok összsúlya mod 8 az alábbiaknak megfelelő legyen:

| $V_1$ | $V_2$ | $V_3$ | $V_4$ | $V_5$          |
|-------|-------|-------|-------|----------------|
| 1     | 3     | 5     | 7     | 0, 2, 4 vagy 6 |

Ezt a súlyozást fogjuk módosítani úgy, hogy a szomszédos csúcsok összsúlyai különbözőek legyenek, de továbbra is a kijelölt maradékosztályokba essenek.

Vegyük sorra a  $V_1 \cup V_2 \cup V_3 \cup V_4$  csúcsait a korábban rögzített sorrend szerint. Egy  $v \in V_i$  csúcsra növeljük meg 8-cal néhány előre-élének súlyát, hogy a v összsúlya különbözzön a  $V_i$ -beli hátra-szomszédainak összsúlyától. Ez mindig megoldható, hiszen v-nek

legalább eggyel több előre-szomszédja van (nem szükségképpen  $V_i$ -ben), mint hátra-szomszédja a  $V_i$  halmazban.

Miután sorra vettük a  $V_1 \cup V_2 \cup V_3 \cup V_4$  csúcsait, minden  $e \in E(G)$  élre és  $v \in V(G)$  csúcsra  $w(e) \in \{2,\ 10\}$  illetve  $3 \leq w(v) \leq 10$ , továbbá a csúcsok összsúlyai a kijelölt maradékosztályokba tartoznak. Ezen felül minden  $V_1 \cup V_2 \cup V_3 \cup V_4$ -beli két szomszédos csúcsnak eltérő az összsúlya. A végső lépésben a B éleinek súlyát módosítjuk úgy, hogy a  $V_5$ -beli szomszédos csúcsok összsúlya különböző legyen. Először a 3.2.1 tételt az  $X = V_1 \cap V(B)$  és  $Y = V_5 \cap V(B)$  választással alkalmazva meghatározzuk B egy B részgráfját. Ezután minden B0 él súlyát megnöveljük 1-gyel, ha B1 elen csökkentjük 1-gyel. Ez lehetséges, hiszen B3 előző lépéshez képest változatlan maradjon.

Legyen minden  $v \in X$ -re  $a_v^- = \left\lfloor \frac{d_B(v)}{2} \right\rfloor$  és  $a_v^+ = a_v^- + 1$ , Y csúcsaira pedig válasszuk meg ezeket a következő módon. Haladjunk végig az Y csúcsain tetszőleges sorrendben. Minden  $v \in Y$ -ra legyen  $a_v^- \in \left[ \frac{d_B(v)}{4}, \frac{d_B(v)}{2} \right]$  (az intervallum végpontjai egészek, hiszen  $d_B(v)$  osztható 8-cal), és legyen  $a_v^+ = a_v^- + \frac{d_B(v)}{4} + 1$ . Itt olyan értéket válasszunk, hogy v minden már feldolgozott  $u \in V_5$  szomszédjára, minden  $a_v \in \{a_v^-, a_v^+\}$ -ra és minden  $a_u \in \{a_u^-, a_u^+\}$ -ra  $c(v) + a_v - (d_B(v) - a_v) \neq c(u) + a_u - (d_B(u) - a_u)$ , ahol c(v) a v csúcs összsúlya ( $c(v) + a_v - (d_B(v) - a_v)$ ) pedig a v összsúlya az eljárás végén). Ez megvalósítható, mivel v minden korábban feldolgozott szomszédja legfeljebb két lehetséges értéket zárhat ki  $a_v^-$  számára, és összesen  $2d_{V_v}(v) + 1$  választásunk van.

Ezen fokszámok kielégítik a 3.2.1 tétel feltételeit. Ez könnyedén látszik az X halmaz csúcsainak esetében. Szintén világos, hogy minden  $v \in Y$ -ra  $a_v^- \leq \left\lfloor \frac{d_B(v)}{2} \right\rfloor \leq a_v^+$ , tehát csak azt kell megmutatni, hogy minden  $v \in Y$ -ra  $a_v^+ \leq \min\left(\frac{d_B(v) + a_v^-}{2} + 1, 2a_v^- + 1\right)$ . Mivel  $a_v^- \leq \frac{d_B(v)}{2}$ , ezért  $a_v^+ = a_v^- + \frac{d_B(v)}{4} + 1 = \frac{d_B(v)}{4} + \frac{a_v^-}{2} + \frac{a_v^-}{2} + 1 \leq \frac{d_B(v)}{2} + \frac{a_v^-}{2} + 1$ . Másrészről, mivel  $a_v^- \geq \frac{d_B(v)}{4}$ , ezért  $a_v^+ = a_v^- + \frac{d_B(v)}{4} + 1 = 2a_v^- + 1$ . Tehát B-nek létezik olyan B részgráfja, hogy a B gráf élein elvégezve a korábban említett módosításokat a  $V_5$ -beli szomszédos csúcsok összsúlya különböző lesz. Vegyük észre, hogy ezek a változások módosíthatják a  $V_1$ -beli csúcsok összsúlyát, 1-gyel vagy 2-vel növelve, vagy 1-gyel csökkentve azt  $(d_B(v)$  paritásától és  $a_v^-$  vagy  $a_v^+$  választásától függően). Ez azonban könnyedén ellensúlyozható w(v) ennek megfelelően történő növelésével vagy csökkentésével, hiszen minden  $v \in V_1$ -re  $3 \leq w(v) \leq 10$ .

Vegyük észre, hogy  $V_5$  csúcsainak összsúlya mod 8 a korábban előírtaknak megfelelő, azaz páros marad, továbbá minden  $v \in V$ )G-re és  $e \in E(G)$ -re w(v),  $w(e) \in \{1, \dots, 11\}$ , tehát egy csúcs-színező 11-teljes-súlyozást kaptunk.

## 3.3 Minden gráf (2, 3)-választható

A következőkben egy teljes-súlyozásokra vonatkozó eredménnyel ismerkedünk meg, amely a 6-élsúlyozási tétel bizonyításához felhasznált 2.1.2 lemma egy listasúlyozási változata, amely Wong és Zhu [12] cikkében jelent meg.

Legyen egy G gráfra  $\psi: V(G) \cup E(G) \rightarrow \{1,2,...\}$ . Azt mondjuk, hogy L egy  $\psi$ -lista hozzárendelés, ha minden  $z \in V(G) \cup E(G)$ -re L(z) valós számoknak egy  $\psi(z)$  elemű listája. Azt mondjuk, hogy a G gráf  $\psi$ -választható, ha tetszőleges  $\psi$ -lista hozzárendelésre G-nek létezik olyan  $\phi$  csúcs-színező teljes-súlyozása, melyre  $\phi(z) \in L(z)$  minden  $z \in V(G) \cup E(G)$  esetén. Amennyiben minden  $v \in V(G)$ -re  $\psi(v) = k$  és minden  $e \in E(G)$ -re  $\psi(e) = l$ , úgy a G gráfot (k,l)-választhatónak nevezzük.

Az 1-2-3- illetve 1-2-sejtés erősítéseként felmerült az a feltételezés, miszerint minden gráf (1,3)-, valamint (2,2)-választható. Wong és Zhu cikke előtt azonban nem volt ismert olyan k és l konstans, melyekre minden gráf (k,l)-választható lenne. Az viszont továbbra is nyitott kérdés, hogy létezik-e olyan k illetve l konstans, melyekre minden gráf (1,l)- illetve (k,2)-választható.

Az alábbiakban azt fogjuk belátni, hogy minden gráf (2,3)-választható. A bizonyításhoz algebrai eszközöket fogunk használni, valamint az Alon-féle kombinatorikus nullhelytételt.

Rendeljünk minden  $z \in V \cup E$ -hez egy  $x_z$  változót, és legyen D egy tetszőleges irányítása G-nek. Tekintsük az alábbi polinomot:

$$P_G(\lbrace x_z : z \in V \cup E \rbrace) = \prod_{e=uv \in E(D)} \left( \left( \sum_{e \in E(u)} x_e + x_u \right) - \left( \sum_{e \in E(v)} x_e + x_v \right) \right) \tag{3.1}$$

Legyen  $x_z$  értéke  $\phi(z)$ , és tekintsünk erre z súlyaként. Jelölje a fenti polinom értékét az  $x_z=\phi(z)$  behelyettesítésnél  $P_G(\phi)$ . Így  $\phi$  a G gráf egy helyes teljes-súlyozása pontosan akkor, ha  $P_G(\phi)\neq 0$ .

A G egy indexfüggvénye egy olyan  $\eta$  leképezés, amely a gráf minden z éléhez és csúcsához egy  $\eta(z)$  nemnegatív egész számot rendel. Egy  $\eta$  indexfüggvény érvényes, ha  $\sum_{z \in V \cup E} \eta(z) = |E| \text{. Vegyük észre, hogy } |E| \text{ épp a } P_G \text{ polinom foka. Egy } \eta \text{ érvényes indexfüggvényre legyen } c_\eta \text{ a } \prod_{z \in V \cup E} x_z^{\eta(z)} \text{ monom együtthatója } P_G \text{ kifejtésében. A kombinatorikus nullhelytétel ismeretében tudjuk, hogy ha } c_\eta \neq 0 \text{, és } L(z) \text{ minden } z \in V \cup E\text{-re valós számok egy } \eta(z) + 1 \text{ elemű listája, akkor létezik egy olyan } \phi \text{ hozzárendelés, hogy minden } z\text{-re } \phi(z) \in L(z) \text{ és } P_G(\phi) \neq 0 \text{.}$ 

Egy  $\eta$  indexfüggvény nem-szinguláris, ha létezik egy olyan  $\eta' \leq \eta$  (azaz  $\eta'(z) \leq \eta(z)$  minden z-re) érvényes indexfüggvény, melyre  $c_{\eta'} \neq 0$ . A következő tétel a problémakör fő eredménye:

**3.3.1 Tétel.** Minden G = (V, E) gráfnak létezik olyan nem-szinguláris  $\eta$  indexfüggvénye,

*melyre*  $\eta(v) \le 1 \ \forall v \in V \ \text{\'es} \ \eta(e) \le 2 \ \forall e \in E$ .

A fentiek alapján ebből a tételből következik, hogy minden gráf (2,3)-választható. Írjuk fel a  $P_G$  polinomot az alábbi alakban:

$$P_G(\{x_z : z \in V \cup E\}) = \prod_{e \in E(D)} \sum_{z \in V \cup E} A_G[e, z] x_z$$
 (3.2)

Könnyen ellenőrizhető, hogy ekkor  $e=(u,v)\in E$  és  $z\in V\cup E$  esetén

$$A_G[e,z] = \begin{cases} 1 & \text{ha } z = u, \text{vagy } z \neq e \text{ egy } u\text{-ra illeszkedő él} \\ -1 & \text{ha } z = v, \text{vagy } z \neq e \text{ egy } v\text{-re illeszkedő él} \\ 0 & \text{különben} \end{cases} \tag{3.3}$$

Itt  $A_G$  egy mátrix, amelynek sorait G éleivel, az oszlopait pedig G csúcsaival és éleivel indexeljük. Legyen  $z \in V \cup E$  esetén  $A_G(z)$  az  $A_G$  mátrix z által indexelt oszlopa. A G gráf egy  $\eta$  indexfüggvényére legyen  $A_G(\eta)$  az a mátrix, amely minden  $A_G(z)$  oszlopból  $\eta(z)$  darabot tartalmaz. Tudjuk, hogy egy  $\eta$  érvényes indexfüggvényre  $c_{\eta} \neq 0$  akkor és csak akkor, ha per $(A_G(\eta)) \neq 0$ , ahol per(A) az A négyzetes mátrix permanensét jelöli. Ez azt jelenti, hogy  $\eta$  pontosan akkor nem-szinguláris, ha per $(A_G(\eta)) \neq 0$ .

Egy  $m \times m$ -es A mátrixra  $\operatorname{per}(A) = \sum_{\sigma \in S_m} A[i, \sigma(i)]$ , ahol  $S_m$  az m-edrendű szimmetrikus csoport. A definícióból következik, hogy egy mátrix permanense multi-lineáris az oszlopvektorain és a sorvektorain is. Ha C az A mátrix egy oszlopa, amely  $C = \alpha C' + \beta C''$  alakban áll elő, továbbá az A' és A'' mátrixok a C oszlop C'-re illetve C''-re cserélésével adódnak A-ból, akkor  $\operatorname{per}(A) = \alpha \operatorname{per}(A') + \beta \operatorname{per}(A'')$ .

Tegyük fel, hogy A egy négyzetes mátrix, amelynek oszlopai az  $A_G$  oszlopainak lineáris kombinációi. Legyen  $\eta_A(z)$  az az indexfüggvény, amely minden  $z \in V \cup E$ -hez A azon oszlopainak számát rendeli, amelyek előállításában  $A_G(z)$  nem-nulla együtthatóval szerepel. Vegyük észre, hogy  $A_G$  oszlopvektorai nem lineárisan függetlenek. Mivel A oszlopai többféleképpen is felírhatóak  $A_G$  oszlopainak lineáris kombinációjaként, ezért az A mátrix nem határozza meg egyértelműen a  $\eta_A$  indexfüggvényt. A továbbiakban azonban minden esetben, amikor ezt a jelölést használjuk, az A mátrix oszlopainak egy adott előállítására utalunk, amely a szövegkörnyezetből nyilvánvaló.

A fenti tétel bizonyításához elég egy olyan A négyzetes mátrixot találni, amelynek az oszlopai oly módon állnak elő, hogy minden v csúcsra  $\eta_A(v) \leq 1$  és minden e élre  $\eta_A(e) \leq 2$ .

Most már készen állunk a tétel bizonyítására, és rögtön egy kicsivel erősebb állítást fogunk igazolni.

**3.3.2 Tétel** (Wong és Zhu [12]). Legyen G = (V, E) egy összefüggő gráf és F egy feszítőfája. Ekkor létezik egy olyan A mátrix, amelynek az oszlopai  $A_G$  oszlopainak olyan lineáris kombiná-

ciói, hogy  $\operatorname{per}(A) \neq 0$ ,  $\eta_A(v) \leq 1$  minden  $v \in V$ -re,  $\eta_A(e) = 0$  minden  $e \in E(F)$ -re és  $\eta_A \leq 2$  minden  $e \in E \setminus E(F)$ -re.

*Bizonyítás.* Figyeljük meg, hogy ez a tétel ekvivalens azzal az állítással, hogy G-nek létezik olyan  $\eta$  érvényes indexfüggvénye, amelyre

- $\operatorname{per}(A_G(\eta)) \neq 0$
- $\eta(v) \le 1$  minden  $v \in V$ -re
- $\eta(e) \le 2$  minden  $e \in E$ -re
- $\eta(e) = 0$  minden  $e \in E(F)$ -re

Tegyük fel, hogy a tétel nem igaz, és legyen G egy minimális ellenpélda. Világos, hogy G összefüggő és  $|V| \leq 3$ .

Legyen u egy olyan csúcsa a G gráfnak, amely levél F-ben. Legyen továbbá  $N(u)=\{u_1,u_2,\ldots,u_k\}$  valamint  $e_i=uu_i,\ 1\leq i\leq k$ . Hagyjuk el az u csúcsot G-ből, és jelöljük az így kapott gráfot G'-vel. A feltevésünk miatt G'-nek létezik olyan  $\eta'$  érvényes indexfüggvénye, melyre  $\operatorname{per}(A_{G'}(\eta'))\neq 0,\ \eta'(v)\leq 1$  minden  $v\in V(G')$ -re,  $\eta'(e)\leq 2$  minden  $e\in E(G')$ -re és  $\eta(e)=0$  minden  $e\in E(F-u)$ -ra.

Legyen |E(G)|=m és |E(G')|=m'=m-k. Tekintsünk  $\eta'$ -re G indexfüggvényeként,  $z\in (V(G)\cup E(G))\setminus (V(G')\cup E(G')$  esetén  $\eta'(z)=0$  választással. Ekkor  $A_G(\eta')$  egy  $m\times m'$  méretű mátrix  $A_G$  oszlopaiból. Legyen  $\eta=\eta'$  azzal a különbséggel, hogy  $\eta(u)=k$ . Így  $A_G(\eta)$  egy  $m\times m$ -es mátrix, amely  $A_G(\eta')$ -ből az  $A_G(u)$  oszlop k másolatának hozzávételével adódik. Ezen új oszlopoknak k sora (amelyek az u-ra illeszkedő élekkel indexeltek) csupa 1-esből áll, a többi elemük pedig mind 0. Ezáltal  $\operatorname{per}(A_G(\eta))=\operatorname{per}(A_{G'}(\eta'))k!$ , és így  $\operatorname{per}(A_G(\eta))\neq 0$ .

Legyen  $M_0=A_G(\eta)$ , és minden  $1\leq i\leq k-1$ -re  $M_i=M_{i-1}$ , ha  $\eta'(u_i)=0$ . Amennyiben  $\eta'(u_i)=1$ , akkor  $M_i$  legyen az a mátrix, amelyet az  $M_{i-1}$ -ből az  $A_G(u_i)$  oszlop  $A_G(e_i)$ -re cserélésével kapunk.

**3.3.3 Állítás.** Minden  $1 \le i \le k$  esetén  $per(M_i) = per(M_{i-1})$ .

Bizonyítás. Amennyiben  $\eta'(u_i)=0$ , úgy  $M_i=M_{i-1}$ , és nincs mit bizonyítanunk. Ezért tegyük fel, hogy  $\eta'(u_i)=1$ . Legyen  $M_i'$  az a mátrix, amelyet az  $M_{i-1}$ -ből az  $A_G(u_i)$  oszlop  $A_G(u)$ -ra cserélésével kapunk. Ebben a mátrixban az  $A_G(u)$  oszlop k+1-szer szerepel. Ezen oszlopok k sora csupa 1-es, minden más elemük 0. Ezáltal  $\operatorname{per}(M_i')=0$ . Mivel  $A_G(e_i)=A_G(u_i)+A_G(u)$ , ezért  $\operatorname{per}(M_i)=\operatorname{per}(M_{i-1})+\operatorname{per}(M_i')=\operatorname{per}(M_{i-1})$ .  $\square$ 

Figyeljük meg, hogy  $M_{k-1}=A_G(\tau)$  a G gráf minden olyan  $\tau$  indexfüggvényére, amelyre

•  $\tau(u_i) = 0, \tau(u) = k \text{ és } \tau(v) \leq 1 \text{ minden más } v \in V(G) \text{ csúcsra}$ 

•  $\tau(e_i) \le 1$  minden  $1 \le i \le k-1$ -re,  $\tau(e)=0$  minden  $e \in F$ -re és  $\tau(e)\le 2$  minden más  $e \in E(G)$  élre

Cseréljük ki az  $A_G(u)$  oszlop k-1 másolatát az  $A_G(e_i)-A_G(u_i)$  oszlopokra, ahol  $1\leq i\leq k-1$ . Jelölje az így kapott mátrixot A. Ez a mátrix megegyezik  $A_G(\tau)$ -val, hiszen minden  $1\leq i\leq k-1$ -re  $A_G(u)=A_G(e_i)-A_G(u_i)$ . Ebben az új formában azonban  $\eta_A(v)\leq 1$  minden  $v\in V(G)$ -re,  $\eta_A(e)\leq 2$  minden  $e\in E(G)$ -re és  $\eta_A(e)=0$  minden  $e\in E(F)$ -re. Mivel  $\operatorname{per}(A)=\operatorname{per}(A_G(\tau))=\operatorname{per}(A_G(\eta))\neq 0$ , ezért a tételt beláttuk.

#### **3.3.4 Következmény.** Minden gráf (2, 3)-választható.

Ennél egy kicsivel több is igaz. Legyen G egy összefüggő gráf, F pedig egy feszítőfája. Legyen továbbá minden  $v \in V(G)$ -re  $\psi(v) = 2$ , minden  $e \in E(F)$ -re  $\psi(e) = 1$  és minden  $e \in E(G) \setminus E(F)$ -re  $\psi(e) = 3$ . Ekkor a G gráf  $\psi$ -választható.

# 4. Pontos eredmények speciális gráfokra

Habár az 1-2-3-sejtést még nem sikerült bizonyítani, bizonyos gráfosztályokra már belátták, hogy létezik csúcs-színező 3-élsúlyozásuk. A továbbiakban ezeket fogjuk megvizsgálni.

# 4.1 Színezés $\chi(G)$ élsúllyal

Az első ilyen típusú eredmény a sejtést először felvető cikkből [8] származik. Ez azt mondja ki, hogy egy k-színezhető gráf élei megsúlyozhatóak egy k-adrendű Abel-csoport elemeivel csúcs-színező módon, amennyiben k páratlan. Ebből rögtön következik, hogy minden 3-színezhető gráfra igaz a sejtés. Az alábbi két tétel ezen eredmény módosítása, melyet Lu, Yu, és Zhang [9] cikkében olvashatunk.

**4.1.1 Tétel.** Legyen G egy összefüggő nem-páros gráf és  $\Gamma = \{g_1, g_2, \ldots, g_k\}$  egy véges Abelcsoport, ahol  $k = |\Gamma|$ . Legyen továbbá s egy k-színezése a G csúcsainak az  $\{U_1, U_2, \ldots, U_k\}$  színosztályokkal, ahol  $|U_i| = n_i$ ,  $1 \le i \le k$ . Ha létezik olyan  $h \in \Gamma$ , melyre  $n_1g_1 + \cdots + n_kg_k = 2h$ , akkor létezik olyan élsúlyozás  $\Gamma$  elemeivel, melyre az indukált csúcs-színezés s.

*Bizonyítás.* Legyen s egy k-színezés a  $g_1, g_2, \ldots, g_k$  színekkel és az  $\{U_1, U_2, \ldots, U_k\}$  színosztályokkal, melyre  $n_1g_1 + \cdots + n_kg_k = 2h$ .

Tegyünk egy élre h súlyt, a többire pedig 0-t, így a csúcsszínek összege 2h. A következőkben ezt az élsúlyozást fogjuk módosítani úgy, hogy közben ez az összeg ne változzon, amíg minden  $U_i$ -beli csúcs színe  $g_i$  nem lesz,  $1 \le i \le k$ -ra. Tegyük fel, hogy létezik egy  $u \in U_i$  csúcs, amelynek a  $g \ne g_i$  színe nem megfelelő. Mivel  $n_1g_1 + \cdots + n_kg_k = 2h$ , ezért szükségképpen létezik egy u-tól különböző v csúcs, amelynek szintén rossz a színe. Válasszunk egy páros hosszú sétát u-ból v-be. Ez mindig megtehető, mivel G nem-páros és  $k \ge 3$ . Adjuk hozzá a séta éleihez felváltva a  $g_i - g$  illetve a  $g - g_i$  értéket. Ez az eljárás megtartja a csúcsszínek összegét, valamint minden csúcs színét u és v kivételével, továbbá eggyel növeli a megfelelő színű csúcsok számát. Ennek ismételt alkalmazásával megkaphatjuk a kívánt súlyozást.

Érdemes megjegyezni, hogy a fenti tételben s tetszőleges színezés lehet, nem csak egy helyes színezése a csúcsoknak.

**4.1.2 Tétel.** Legyen G egy rendes, összefüggő páros gráf és  $Z_2 = \{0,1\}$ . Legyen továbbá s egy 2-színezése a G csúcsainak az  $\{U_0, U_1\}$  színosztályokkal, ahol  $|U_i| = n_i$ , i = 0, 1. Ha  $n_1$  páros, akkor létezik olyan élsúlyozás  $Z_2$  elemeivel, melyre az indukált csúcs-színezés s.

Bizonyítás. Kövessük az előző bizonyítás gondolatmenetét, és tegyünk egy élre h=1 súlyt. Ha létezik egy  $u\in U_i$  csúcs, amelynek nem megfelelő a színe, akkor  $n_1$  párossága miatt szükségképpen létezik egy u-tól különböző v csúcs, amelynek szintén rossz a színe. Mivel G összefüggő, ezért létezik út u-ból v-be. Adjunk hozzá az út minden éléhez 1-et. Ez az eljárás megtartja a csúcsszínek összegét, valamint minden csúcs színét u és v kivételével, továbbá eggyel növeli a megfelelő színű csúcsok számát. Ennek ismételt alkalmazásával megkaphatjuk a kívánt súlyozást.

Ezzel beláttuk, hogy 3-színezhető gráfnak van csúcs-színező 3-élsúlyozása. Felmerül a kérdés, hogy hasonló állítás igaz-e páros gráfokra. A válasz sajnos nem, ugyanis könnyen ellenőrizhető, hogy például a  $C_6$  vagy  $C_{10}$  gráfoknak nincs ilyen súlyozásuk. A második tétel alapján viszont az alábbi állítást fogalmazhatjuk meg:

**4.1.3 Állítás.** Legyen G = (U, V; E) egy rendes, összefüggő páros gráf. Ha |A| vagy |B| páros, akkor G-nek létezik csúcs-színező 2-élsúlyozása.

# **4.2** Teljes gráfokra $\chi_t(G) = 2$

#### **4.2.1 Állítás.** Minden G teljes gráfra $\chi_t(G) = 2$ .

*Bizonyítás.* Teljes indukciót használva megadjuk  $K_n$  egy olyan teljes-súlyozását az 1,2 számokkal, melyben a csúcsok összsúlya n egymást követő egész n-től 2n-1-ig vagy n+1-től 2n-ig. n=2 esetén ez triviális.

Legyen  $n \geq 3$ , és tegyük fel, hogy  $K_{n-1}$ -re már találtunk egy ilyen súlyozást. Adjunk hozzá a gráfhoz egy új v csúcsot, minden más csúccsal összekötve. Figyeljük meg, hogy a  $K_{n-1}$  csúcsainak összsúlyai egymást követő egészek az [n-1,2n-2] intervallumban. Amennyiben a legnagyobb közülük 2n-3, úgy legyen a v csúcs és minden rá illeszkedő él súlya 2. Ezzel a  $K_n$  csúcsainak összsúlya n különböző egész az [n+1,2n] intervallumból. Hasonlóan, ha a  $K_{n-1}$  legnagyobb összsúlya 2n-2, akkor a v csúcs és minden rá illeszkedő él súlyát 1-nek választva szintén megfelelő súlyozást kapunk.

# 4.3 4-reguláris gráfokra $\chi_t(G) = 2$

#### **4.3.1 Tétel.** Minden G 4-reguláris gráfra $\chi_t(G) = 2$

Bizonyítás. Legyen G egy összefüggő, 4-reguláris gráf. Amennyiben  $G=K_5$  vagy  $\chi(G)\leq 3$ , úgy az előző tétel, illetve a 3.1.6 következmény alapján készen vagyunk. Így Brooks tétele miatt feltehetjük, hogy  $\chi(G)=4$ . Válasszuk meg úgy az A, B, C, D színosztályokat,

hogy A a lehető legnagyobb legyen, ezen belül B is a lehető legnagyobb legyen, ezen belül C is a lehető legnagyobb legyen, végül ezen belül D is a lehető legnagyobb legyen. Ennek következtében minden  $B \cup C \cup D$ -beli csúcsnak van legalább egy szomszédja A-ban, minden  $C \cup D$ -beli csúcsnak van legalább egy szomszédja B-ben, és minden D-beli csúcsnak van legalább egy szomszédja C-ben. Legyen  $D = D_1 \cup D_2$ , ahol  $v \in D_i$ , ha v-nek pontosan i szomszédja van A-ban. Jelölje továbbá  $X,Y \in V(G)$  esetén E(X,Y) az X és Y között húzódó éleket. Definiáljunk egy w súlyozást a következő módon.

Legyen az  $E(A,B\cup C\cup D)$ -beli élek súlya 2, az  $E(D,B\cup C)$ -belieké 1, az  $A\cup D_2$ -beli csúcsoké 2, a  $D_1$ -belieké pedig 1. Így a  $G[B\cup C]$  részgráf súlyozatlan marad, míg  $v\in A$  esetén  $c(v)=10, v\in D_1$  esetén c(v)=6 és  $v\in D_2$  esetén c(v)=8. Minden  $xy\in E(B,C)$  élre, ahol  $y\in C$ , tegyünk 2 súlyt, ha az y csúcsnak van szomszédja  $D_1$ -ben, különben pedig 1-et. Ezután válasszuk meg minden B-beli csúcs súlyát úgy, hogy az összsúlyuk páratlan legyen. Mivel mindegyikre illeszkedik legalább egy E(B,A)-beli él 2 súllyal, ezért  $c(u)\in\{7,9\}$  minden  $u\in B$ -re. Ezzel az  $A\cup B\cup D$ -beli szomszédos csúcsok már eltérő összsúlyúak.

Figyeljük meg, hogy egy tetszőleges  $v \in C$  csúcsra legalább egy (E(C,A)-beli) él illeszkedik 2 élsúllyal, és legalább egy, amelynek a súlya 1. Tekintsük a v-re illeszkedő négy élt. Ha közülük háromnak 1 a súlya, azaz  $N(v) \cap D_1 = \emptyset$ , akkor legyen w(v) = 1, és így c(v) = 6. Amennyiben legalább kettőnek 2 a súlya, és  $N(v) \cap D_2 = \emptyset$ , úgy válasszuk meg w(v)-t oly módon, hogy c(v) = 8 teljesüljön. Végül, ha legalább kettőnek 2 a súlya, és létezik egy  $y \in N(v) \cap D_2$  csúcs, akkor a konstrukció miatt w(y) = 2, w(yv) = 1 és v-nek pontosan egy szomszédja van B-ben, az x csúcs. Sőt, pontosan két v-re illeszkedő él súlya 1. Ha c(x) = 9, akkor legyen w(v) = 1, és így c(v) = 7. Különben, ha c(x) = 7, akkor legyen w(y) = 1, w(yv) = 2 és w(v) = 2. Így y összsúlya változatlan marad, míg c(v) = 9.

Minden C-beli csúcsot a fentieknek megfelelően súlyozva csúcs-színező súlyozást kapunk.

# 4.4 Majdnem minden gráfra $\chi_e(G) = 2$

**4.4.1 Tétel.** Legyen adott egy G=(V,E) gráf, és minden  $v\in V$  csúcsra  $a_v^-$ ,  $a_v^+$  egészek, melyekre  $a_v^- \le \left\lfloor \frac{d(v)}{2} \right\rfloor \le a_v^+ < d(v)$  és  $a_v^+ \le \min\left(\frac{d(v)+a_v^-}{2}, 2a_v^- + 3\right)$ . Ekkor létezik G-nek egy olyan H feszítő részgráfja, melyre  $d_H(v) \in \{a_v^-, a_v^- + 1, a_v^+, a_v^+ + 1\}$  minden  $v\in V$ -re.

**4.4.2 Tétel** (Addario-Berry, Dalal, és Reed [1]). Legyen G egy véletlen gráf  $G_{n,p}$  eloszlással, ahol  $p \in (0,1)$  konstans. Ekkor G-nek aszimptotikusan majdnem biztosan létezik csúcs-színező 2-élsúlyozása. Valójában G-nek létezik olyan csúcs-színező 2-élsúlyozása, hogy két szomszédos csúcs összsúlya különböző  $\operatorname{mod} 2\chi(G)$ .

*Bizonyítás.* Legyen G egy véletlen gráf  $G_{n,p}$  eloszlással, és legyen  $\varepsilon > 0$  adott. Gráfelméletből tudjuk, hogy

- aszimptotikusan majdnem biztosan  $\min_{v} d(v) > (p \varepsilon)n$
- aszimptotikusan majdnem biztosan  $\chi(G) < \frac{\log\left(\frac{1}{1-p}\right)}{2-\varepsilon} \cdot \frac{n}{\log n}$

Ezekből következik, hogy aszimptotikusan majdnem biztosan  $2\chi(G) < \min_v \frac{d(v)}{6}$ . Ezt az egyenlőtlenséget feltéve elkészítjük G egy csúcs-színező 2-élsúlyozását.

Legyen  $\{V_1,\dots,V_{\chi(G)}\}$  egy stabil halmazokból álló partíciója V(G)-nek. Minden  $v\in V_i$ -re legyen  $a_v^-\in \left[\left\lfloor\frac{d(v)}{3},\frac{d(v)}{2}\right\rfloor\right]$  és  $a_v^+\in \left[\left\lfloor\frac{d(v)}{2},2\frac{d(v)}{3}\right\rfloor\right]$  olyan, hogy  $a_v^-+d_G(v)\equiv a_v^++d_G(v)\equiv a_v^++d_G(v)\equiv 2i \mod 2\chi(G)$ . Ilyen választás lehetséges, hiszen mindkét intervallum legalább  $2\chi(G)$  egymást követő egészt tartalmaz. Ezenkívül  $a_v^-$  és  $a_v^+$  választása kielégíti a 4.4.1 tétel feltételeit, azaz létezik olyan H feszítő részgráf, hogy minden  $v\in V$ -re  $d_H(v)\in \{a_v^-,a_v^-+1,a_v^+,a_v^++1\}$ . Legyen w(e)=2, ha  $e\in E(H)$ , valamint w(e)=1, ha  $e\in E(G)-E(H)$ . Ekkor  $v\in V_i$  esetén  $\sum_{e\ni u}w(e)=2d_H(v)+d_{G-H}(v)=d_G(v)+d_H(v)\in \{2i,2i+1\}\mod 2\chi(G)$ . Így tehát a különböző partícióosztályokban lévő szomszédos csúcsok különböző maradékosztályokba tartoznak. Mivel minden  $V_i$  egy stabil halmaz, ezért G egy csúcs-színező 2-élsúlyozását kaptuk.

# 5. Élsúlyozások komplexitása

Addario-Berry, Dalal, és Reed [1] cikkéből tudjuk, hogy majdnem minden gráfnak van csúcs-színező 2-élsúlyozása. Most megmutatjuk, hogy annak eldöntése, hogy egy adott gráfnak van-e helyes élsúlyozása az 1,2 számokkal, NP-teljes. Jelölje 1-2-SÚLY azon gráfok nyelvét, melyeknek létezik csúcs-színező 2-élsúlyozásuk.

# 5.1 Az 1-2-SÚLY NP-teljes

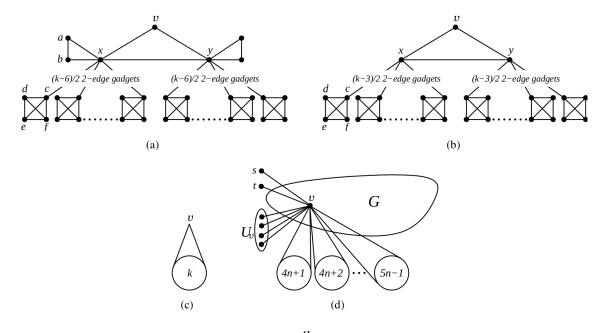
#### **5.1.1 Tétel** (Dudek és Wajc [5]). Az 1-2-SÚLY NP-teljes

Bizonyítás. Vegyük észre, hogy az 1-2-SÚLY NP-ben van, hiszen polinom időben eldönthető egy gráf egy adott 2-élsúlyozásáról, hogy csúcs-színező-e. Tehát csak azt kell belátnunk, hogy az 1-2-SÚLY NP-nehéz. Ennek érdekében tekintsük a 3-SZÍN problémát, amely közismerten NP-teljes. A következőkben készíteni fogunk egy f polinomiális redukciót, melyre  $G \in 3$ -SZÍN akkor és csak akkor, ha $f(G) \in 1$ -2-SÚLY. Előtte azonban definiálunk néhány segédszerkezetet.

Az első ilyen a háromszög-szerkezet. Ez egy olyan xab teljes hármas, melyre külső csúcsból csak x-be, a szerkezet tetejébe vezethet él. Figyeljük meg, hogy egy helyes súlyozásban egy ilyen háromszög pontosan 3-mal járul hozzá az x csúcs összsúlyához.

A következő a 2-él-szerkezet, amely egy *cdef* teljes négyesből és egy erre illeszkedő xc élből áll. Könnyen ellenőrizhető, hogy egy olyan gráf esetében, amely csak az x csúccsal szomszédos, tetszőleges w helyes súlyozásra w(xc) = 2. Az x csúcsot a szerkezet végpontjának nevezzük.

Ezek segítségével definiálunk egy harmadik szerkezetet, amelynek k-kizáró szerkezet a neve. Itt feltesszük, hogy  $k \geq 8$ . A szerkezetnek van egy vxy fő háromszöge, ahol a v csúcsot gyökérnek nevezzük. Ezenfelül, ha k páratlan, akkor x és y is  $\frac{k-3}{2}$  diszjunkt 2-él-szerkezet végpontjai. Amennyiben k páros, úgy x és y is  $\frac{k-6}{2}$  diszjunkt 2-él-szerkezet végpontjai és egy-egy háromszög-szerkezet tetejei, amelyek szintén diszjunktak. Figyeljük meg, hogy minden w helyes súlyozásban  $w(vx) \neq w(vy)$ . Ellenkező esetben, mivel a szerkezetek k-3-mal járulnak hozzá x és y összsúlyához, azt kapnánk, hogy w(x) = w(xv) + w(xy) + k - 3 = w(yv) + w(yy) + k - 3 = w(y). Ezért tetszőleges k esetén, ha k0 esetén, ha k1, akkor k2, akárhogy is, k3, illetve ha k3, illetve ha k4, k5, illetve ha k6, k6, k7, k8, illetve ha k8, súlyú szomszédja, ezért



5.1. ábra:

 $w(v) \neq k$ . Ezen felül  $\{w(vx), w(vy)\} = \{1, 2\}$ , ezért egy ilyen szerkezet 3-mal járul hozzá v összsúlyához.

Most már minden eszközünk megvan a redukció elkészítéséhez. Legyen G=(V,E) egy n pontú gráf, ahol feltehetjük, hogy  $n\geq 3$ . Az f(G)=(W,F) gráfot a következőképpen kapjuk meg G-ből. Minden  $v\in V$ -re

- összekötjük v-t két új csúccsal,  $s_v$ -vel és  $t_v$ -vel
- összekötjük v-t egy új  $U_v$  halmaz minden csúcsával, ahol  $|U_v| = n 1 d(v)$
- felveszünk n-1 új, v gyökerű k-kizáró szerkezetet, ahol  $k=4n+1,4n+2,\ldots,5n-1$

Világos, hogy f(G) polinom időben kiszámítható.

**5.1.2 Állítás.** f(G) bármely w helyes súlyozására az 1,2 súlyokkal,  $w(v) \in \{4n-2,4n-1,4n\}$  minden  $v \in V$ -re.

Bizonyítás. Válasszunk egy  $v\in V$  csúcsot. Mivel  $w(vs_v)+w(vt_v)\in\{2,3,4\}$ , továbbá a v csúcsra n-1 darab  $V\cup U_v$ -be menő él illeszkedik, és n-1 darab k-kizáró szerkezetnek a gyökere, ezért

$$w(v) \in \{2,3,4\} + \{n-1,\dots,2n-2\} + \{3n-3\} = \{4n-2,\dots,5n-1\}$$

Figyelembe véve, hogy minden  $k \in \{4n+1,4n+2,\ldots,5n-1\}$ -re a v csúcs gyökere egy k-kizáró szerkezetnek, azt kapjuk, hogy egy w helyes súlyozásban  $w(v) \in \{4n-2,4n-1,4n\}$ .

Most megmutatjuk, hogy  $G \in 3$ -SZÍN akkor és csak akkor, ha $f(G) \in 1$ -2-SÚLY.

Először tegyük fel, hogy  $G \in 3$ -SZÍN. Ez azt jelenti, hogy G-nek van egy helyes 3-színezése. Legyen ez  $s:V \to \{4n-2,4n-1,4n\}$ . Definiáljunk egy  $w:F \to \{1,2\}$  súlyozást az f(G) gráfon a következő módon. Minden  $e \in E$ -re legyen w(e) = 1. Minden e = vu élre, ahol  $v \in V$  és  $u \in U_v$ , legyen w(e) = 1. Minden  $v \in V$  csúcsra s(v) = 4n-2 esetén  $w(vs_v) = w(vt_v) = 1$ , s(v) = 4n-1 esetén  $w(vs_v) = 1$  és  $w(vt_v) = 2$ , valamint s(v) = 4n esetén  $w(vs_v) = w(vt_v) = 2$ . A szerkezetekhez tartozó éleket az alábbi módon súlyozzuk. Egy xab háromszög-szerkezetre, melynek teteje x, legyen w(xa) = 2 és w(xb) = w(ab) = 1. Egy xcdef 2-él-szerkezetre, melynek végpontja x, legyen w(xc) = w(cd) = w(ce) = w(de) = w(df) = 2 és w(vx) = w(vx) = 00 gyökerű és vxy fő háromszögű x-kizáró-szerkezet esetén legyen x0. Figyeljük meg, hogy x1 minden más él súlyozása pedig a fentieknek megfelelő. Figyeljük meg, hogy x2 egy helyes színezése x3 minden x4 szerkezet esetén legyen x5 minden x5 minden x6 színezése x7 minden más él súlyozása pedig a fentieknek megfelelő. Figyeljük meg, hogy

Tegyük most fel, hogy  $G \notin 3$ -SZÍN. Ennélfogva minden  $s: V \to \{4n-2, 4n-1, 4n\}$ -re s nem egy helyes színezés. Ezt összevetve az 5.1.2 állítással azt kapjuk, hogy f(G)-nek nem létezik helyes súlyozása, azaz  $f(G) \notin 1$ -2-SÚLY.

Ezzel a tételt beláttuk.

# Irodalomjegyzék

- [1] L. Addario-Berry, K. Dalal, és B. Reed. "Degree constrained subgraphs". In: *Discrete Applied Mathematics* 156.7 (2008), pp. 1168–1174.
- [2] M. h. Alaeiyan. "The edge-labeling and vertex-colors of  $K_n$ ". In: *Mathematical Sciences* 6.1 (2012), p. 45.
- [3] T. Bartnicki, J. Grytczuk, és S. Niwczyk. "Weight choosability of graphs". In: *Journal of Graph Theory* 60.3 (2009), pp. 242–256.
- [4] O. Baudon, J. Bensmail, és E. Sopena. "An oriented version of the 1-2-3 Conjecture". In: Discussiones Mathematicae Graph Theory (2014).
- [5] A. Dudek és D. Wajc. "On the complexity of vertex-coloring edge-weightings". In: *Discrete Mathematics & Theoretical Computer Science* 13.3 (2011).
- [6] M. Kalkowski, M. Karoński, és F. Pfender. "Vertex coloring edge weightings with integer weights at most 6". In: Rostocker Mathematisches Kolloquium 64 (2009), pp. 39–43.
- [7] M. Kalkowski, M. Karoński, és F. Pfender. "Vertex-coloring edge-weightings: Towards the 1-2-3-conjecture". In: *Journal of Combinatorial Theory, Series B* 100.3 (2010), pp. 347–349.
- [8] M. Karoński, T. Łuczak, és A. Thomason. "Edge weights and vertex colours". In: *Journal of Combinatorial Theory, Series B* 91.1 (2004), pp. 151–157.
- [9] H. Lu, Q. Yu, és C.-Q. Zhang. "Vertex-coloring 2-edge-weighting of graphs". In: *European Journal of Combinatorics* 32.1 (2011), pp. 21–27.
- [10] J. Przybylo és M. Wozniak. "On a 1, 2 Conjecture". In: Discrete Mathematics & Theoretical Computer Science 12.1 (2010), pp. 101–108.
- [11] B. Seamone. "The 1-2-3 Conjecture and related problems: a survey". In: ArXiv e-prints (Nov. 2012). arXiv: 1211.5122.
- [12] T.-L. Wong és X. Zhu. "Every graph is (2,3)-choosable". In: *Combinatorica* (2014), pp. 1–7.